

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl., 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la 'Tipografia', soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Căjar, Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Bánffy în duel.

Crăciunul Ungurilor — ca se folosim un termin ad hoc — n'a fost nicidecum o sârbătoare a păcii. Pentru-că pace nu se dă decât celor cu «bunavoiere», și tocmai aceasta lipsește acum mai mult, în toate părțile.

Nu știm încă în acest moment cum a decurs prima zi de Crăciun, — dar cunoaștem precedentele zile, și acestea nici-decum nu sânt de bun augur. Din contră.

Se vede chiar și din articolii ziarelor maghiare, că cea mai mohorită dispoziție domnește în toate partidele. Pre-tutindenea cea mai mare ferebire, ceartă și nedumerire; nicăiri nici o speranță de bună rezolvare. Și peste toate aceste o mare nesiguranță și o generală lipsă de orientare pentru viitor.

Singurul moment sigur în toată situația e momentul cel mai nou: afacerea de «onoare» Bánffy-Horánszky. Bánffy s'a implicat adevărat într-un duel, care de sigur va da într-o parte ori alta curs situației care stagnează de câteva zile.

Și până acum lupta ce se da între partidele maghiare avea aspectul unui duel.

Deoparte sta Bánffy, ca reprezentant și expositura sistemului pseudo-liberal, tisaist, ear' de cealaltă parte opoziția aliată. Din ce se desfășura lupta mai mult, dintr'aceea ea lua tot mai mult caracterul duelului.

În opoziție s'au fost aliat toate partidele sub botelul obstrucțiunii, dar conducerea totuși se părea că revine partidului național apponyist.

În zilele din urmă Apponyi a fost pășit foarte vehement direct, contra persoanei lui Bánffy. Dar' și mai necruțător, și mai direct contra lui Bánffy a pășit Vineri, în ultima ședință, presidentul clubului «național» dl Horánszky Nándor, care a tăiat în carne vie.

În tabăra adversă tot așa s'au desvoltat lucrurile. Cei mai distincți și mai cu autoritate membri ai partidului liberal au eșit din partid, și au acusat prin scrisori deschise și verbale publice, direct și exclusiv pe Bánffy. Așa poate a dat și lui Horánszky curajul să pășească tot mai pe față.

Acum — lupta s'a simplificat pe un moment. Față în față stau cei doi șefi: Bánffy și Horánszky.

În ce formă se va face acest duel, nu se știe încă pozitiv. Ceea-ce se știe e, că acum ori-ce compromis, ori-ce tranacțiune, ori-ce împăcare între cele două tabere adverse este definitiv exchisă. Acum lupta trebuie să se facă pe moarte, pe viață.

Așa se va și face — dacă Bánffy va reeși din duel cu viață, fie morală, fie fizică. Dacă nu, rezolvarea crizei se va face și mai în grabă în altă formă.

Cât pentru Bánffy, el se pare că și-a făcut planul; pe care-l va executa, — dacă îl ține Dumnezeu în viață.

Și planul lui se resuma în «nove alegeri dietale».

«Egyetértés», ale cărui legături tainice cu cabinetul Bánffy sunt cunoscute a tradat deja secretul. În numărul seu de Crăciun spune, că de mult deja s'au colectat și continuă a se colecta de pe la bancheri sumele necesare pentru astfel de operațiuni constituționale.

Va să zică răul provenit din volnicile comise la ultimele alegeri Bánffy vrea să-l saneze cu nove alegeri brutale. El ține să vede la principiul grotesc: cuiu cu cuiu se scoate afară...

Dacă întru adevăr așa se vor desvolta lucrurile nu e greu a prezice, că sanarea va fi mai rea decât morbul.

Decât, că pe noi puțin ne privește. Se va arăta și mai clar în ce stări e împinsă țeara de singurii stăpâniitori și de stat alcătuitoari Maghiari, cari au ex-

chis din viața publică pe Români, și pe celelalte naționalități.

Această dovadă — pe care înșiși o vor da — va fi foarte agravantă pentru ei la judecata, care nu poate să mai întârzie mult.

Sibiu, 26 Decembrie n.

Un act de grație. «Reichswehr», ale cărui legături cu cercurile hotăritoare din Viena și Budapesta sunt cunoscute, relevează din caosul crizei generale un moment, care poate să fie de mare importanță, moment de care foile maghiare nu au pomenit nimic.

En nrul de Sâmbătă, organul vinez publică o telegramă din Budapesta (23 Dec.) în care se zice:

Despre rezultatele călătoriei la Viena a prim-ministrului aici n'au sosit știri mai detaliate. Totuși se crede, că convorbirile baronului Bánffy cu miniștrii austriaci s'au referit la chestiuni de tactică.

Din altă parte (care altă parte?) se asigură, că pentru proximele zile se va săvârși un act de grație prea înaltă...

Forma intenționat neprecisă a acestei informațiuni dă prilej la diferite combinațiuni. Adevăratul înțeles se va vedea în curând.

Crisa.

Cu cât se apropie 1 Ianuarie, cu atât situația devine mai complicată. Ce va urma după Anul-Nou, nimenea nu știe hotărât. Știrile și combinațiile mai însemnate sunt următoarele:

Manifest regesc.

Mai multe ziare apărute Vineri seara în Budapesta au dat știrea senșională, că la presidium ministerial se pregătește un manifest, prin care Regele în 1 Ianuarie va aduce la cunoștință popoarelor Sale din Ungaria, că intră în vigoare starea excepțională. Manifestul va fi compus în toate limbile patriei; anume în limba română, maghiară, germană, sârbă, croată, slovacă și ruteană.

Asupra acestui proiectat manifest s'a vorbit și prin culoarele dietei și «partiozii» s'au scandalizat, cum de se poate, ca un manifest adresat către popoare să apară și în limba acestora. Șovinismul începea a se roscoli. De aceea Bánffy s'a grăbit a desmînți știrea, atât în clubul liberal, cât și în semioficioasa «Bud. Tudositó».

Șovinismul, care începea a striga, că prin subscrierea manifestului poliglott Regele își calcă jurământul, după declarațiile lui Bánffy, și-a lins cu multumită laba și s'a liniștit.

Nu plătim dare!

Cercurile liberale dela putere și acum cred, că prin amenințări vor înfrica opoziția, ca să abziecă de obstrucție.

Eată d. e. ce scrie Nemzet în un număr din zilele trecute:

Nu e permis a face concesiuni răscocalei parlamentare. Capitulare necondiționată — aceasta ne este devisa față de ea. Dacă își va trage pe seamă, dacă își va recunoaște greșeala, dacă va depune armele, numai după aceea poate urma pacificarea, cu reformele dorite.

Față de acestea și alte apucături ale guvernului, corifeii obstrucționisti accentuează, că dela 1 Ianuarie încolo, cetățenii au dreptul să deneghe plățirea dărilor, nefiind votată indemnitatea. Se zice că unele comitate opoziționale se vor conforma acestui drept.

În privința aceasta Pol. Ért. anunță, că consiliul comunal din Bătanua a hotărât, cu majoritate de voturi, că dela 1 Ianuarie încolo agenții fiscali să fie oprți a strînge dările, cari nu sânt votate în dietă. Eată un exemplu, recomandat de opoziție.

Desvélirile lui Horánszky.

În ședința din 23 c. a dietei Horánszky a făcut niște desvéliri compromițtoare despre atitudinea lui Bánffy, față de «partidul național».

Horánszky a început prin a caracteriza sistemul de guvernare corupt al lui Tisza, despotismul și intrigele de cari se folosește acest cap ocult al liberalilor. Arată apoi urmările acestui sistem stricat și pervers, pe cari le vedem cu toții: decadențe pe toate terenele. Țeara întregă, comitatele, comunitățile și societatea se îngloadă în datorii; libertățile sânt încātușate și viața publică este expusă exploatărei și jefuirii. Și cu toate aceste nimeni nu se mișcă. Țeara a ajuns a fi un cadavru, pe care ori-și-care escroac poate să o stăpânească.

Trecând apoi la Bánffy, arată că Bánffy de două-ori s'a apropiat în anii din urmă de «partidul național», și de amândouă-ori s'a făcut înțelegere și pact formal între el, Apponyi și Bánffy, dar acesta din urmă în ambele casuri nu și-a ținut cuvântul, și a căleat pactul, trăgându-i pe sfoară. Aceste desvéliri au făcut o impresie grozavă în dietă. Liberalii au rămas uimiți, ear' opoziția a erupt în strigăte amenințtoare la adresa lui Bánffy, care nu era de față.

Afacerea Bánffy-Horánszky.

Desvélirile lui Horánszky l-au scos din sărite pe Bánffy. Sosind acasă din Viena a adresat o scrisoare lui Horánszky, care a provocat o afacere cavalerescă între acești doi matadori ai vieții publice maghiare și formează chestia de senșiație a sârbătorilor de Crăciun.

Bánffy îi face imputări lui Horánszky, că expunerile lui din dietă nu sânt fidele și detaliurile sânt colorate cu parțialitate. Îți aduc deci la cunoștință — îi scrie Bánffy — că procedura d-tale nu a fost nici justă, nici onorabilă și nici bărbătească. În fine Bánffy își incheie scrisoarea, declarând că de o astfel de procedere nu e capabil decât un laș.

Pol. Ért. are știrea, că Horánszky își va lua satisfacție pe cale cavalerescă, eventual chestia va fi supusă unui juriu de onoare.

Nemzet în un articol al seu declară procedura lui Horánszky de josnicie, păcătoșenie și miserabilitate. Dacă Bánffy în adevăr a făcut ceea-ce zice Horánszky — scrie Nemzet — aceea nici acum nu este ticăloșie mai mare ca înainte cu doi ani și totuși Horánszky din nou a conferat cu Bánffy.

Aceasta e o sofisterie bánffyistă.

În ori-ce cas însă afacerea a contribuit și mai mult la încurcarea situației. După cele întemplate între Bánffy și Horánszky, cu greu mai poate fi vorba despre fuziune și guvern de tranșiție, cu cari unii mai optimiști se amăgeau pe sine.

Egy nyilvănvaló gazember.

E interesant a ști cum se «apreciază» casul în tabăra apponyistă, cărei aparține Horánszky. Eatăce scrie Hazánk, organul acestui partid, în nrul de Crăciun, sub titlul ce l'am menținut în original:

Stelnițele atunci sânt mai puturoase, când le calea în picioare. Un analog fenomen de istorie naturală vedem la baronul Bánffy Dezső. Vorbirea cea mare de Vineri a încăleat total pe baronul Bánffy, această persoană care se svrcoaleste în mocirla infamiei așa de, mult încât și propriul organ al baronului Bánffy, Nemzet îi aruncă lui Bánffy în față expresiunea ce am pus ca titlu articolului acestuia, adevărat un cunoscut mișel — egy nyilvănvaló gazember — dacă desvélirea privitoare la Bánffy e adevărată. Și de fapt e adevărat, cuvânt de cuvânt, literă de literă, așa că numai infamia o poate desmînți. Această deplină încălecare morală stă fără păreche în viața politică, cât și în cea socială.

După ce publică scrisoarea lui Bánffy către Horánszky, Hazánk continuă astfel:

«Evident, că pe b. B. D. la scrierea acestei josnice scrisori l-a condus acea stupida nădejde, că dacă va tremura un pătrar de cias pe câmpul cavalerismului, care lui nu i-se cade, nu va rămâne mort moralicește pe toată viața. Cunoaștem această procedură. E școala lui Bokross Elek, care înainte de a se fi sinucis, sârlind din etaj, a cerut satisfacție cavalerescă dela acuatorii sei.

Bokross Elek n'a reușit, dar' acest șarlatan poate să reușească...

Ori-cum va fi, un lucru rămâne sigur: pentru baronul Bánffy D. nu există înviere din moartea morală și pe peatra de mormânt nu li-s'ar fi putut găsi o mai potrivită inscripțiune decât ceea scrisă de foaia sa plătită: egy nyilvănvaló gazember...

Disolvarea dietei.

Egyetértés are, după-cum scrie, informațiuni din isvor sigur, că dieta va fi disolvată. Informatorul lui «Egyetértés» afirmă, că guvernul nu mai stă la îndoaială în privința celor-ce are de făcut și nu se va folosi de nici un expedient amintit prin ziarele opoziționale. Expedientul lui e radical. Bánffy, a cărui poziție și acum e foarte sigură, a sfirșit-o cu parlamentul actual. El nu crede, că acest parlament va pute să ajungă a vota indemnitatea, sau provisoriumul, cu atât mai puțin crede, că ar pute trece prin desbateri lex Tisza. De aceea e hotărât să disoalve dieta. Disolvarea va urma nu peste mult, când adevărat guvernul va avè banii trebuincioși și se vor face dispozițiile de lipsă pentru începerea campaniei electorale. Se zice, că fișpanii deja au și căpătat îndrumările despre cele-ce au să facă.

Disolvarea dietei, după informațiile lui «E»-«s» — va urma cam la 20 Ianuarie și nouele alegeri se vor face pe la mijlocul lui Februarie viitor.

În ori-ce cas Bánffy voește și cu disolvarea dietei și cu terminul alegerilor a surprinde partidele opoziționale, ea ele se nu aibă timp îndestulitor de a se pute pregăti pentru lupta electorală.

Buciumanii — la temniță.

Din Bucium-Seasa ni-se anunță pe scurt, că cei condamnați pentru întimpinarea ce au făcut regretatului Băbușiu, când se întorcea dela temniță, au plecat Joi, 22 l. c. la Alba-Iulia, ca să-și facă osândă.

Ce istorie lungă și tristă se leagă de acest fapt.

Regretatul Iovu Băbușiu, simpaticul preot și entusiastul Român, capelan în Bucium-Seasa, se reîntorcea dela Cluj, unde suferi o lună de temniță pentru o adresă de aderență la «Replică».

Firește l-au întâmpinat cu dragoste și bucurie mulți dintre bravii Români, cari toți îl iubiau; unii îi erau chiar rudeni.

Aceștoră li-s'a făcut proces. Într'aceea Băbușiu murî. Procesul însă rămase și în 18 Martie n. 1897 se finî pertractarea finală în Alba-Iulia.

Au fost condamnați:

Domnii Virgil Todescu, Grigorie Sima, preot, Aurel Danciu, Ioan David, George David, Nicolae Baeșan, preot, Ioan Naicu și Simeon Dandea — la temniță ordinară de 8-30 zile.

Ear' damele Elena, Sofia și Teresia David au fost osândite la amendă de câte 50 fl.

S'au făcut recursuri — dar' înzădar. Sfirșitul, ca toldeamna — temnița.

LIBERTATEA

de JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcăștan. — IV.

Limitele autorității societății — asupra individului.

(Urmare). Un astfel de principiu-monstru, e mult mai periculos decât câte un atac singuratic asupra libertății.

Nu există violare de libertate, care nu s'ar pute justifica cu principiul acesta! Principiul acesta nu recunoaște nici un drept asupra vre-unei libertăți, fără poate de libertatea de a pute avè o opinie proprie, fără a o exprima vre-odată; căci în momentul, în care exprimă cineva o părere, considerată din partea mea de periculoasă, — imi influențează toate drepturile sociale acordate din partea reunitunii.

Teoria aceasta acoardă fiecărui om un interes îndreptățit la perfecționarea morală, intelectuală, chiar și fizică, a ce-lui-alalt, — un interes, pe care fiecare și-l poate determina după măsura proprie.

Un alt important exemplu de amestec neîndreptățit în libertatea individului, care nu numai amenință, dar' demult s'a realizat chiar, în mod glorios, este: legala sârbătorire a Sabatului.

Fără îndoială, e un obicei foarte salutar, abstenența dela muncă într'o zi oare-care a săptămânii, întru-cât o permit aceasta trebuințele vieții, — deși nu constituie o datorință religioasă decât numai la Evrei. Și întru-cât acest obicei, nu poate fi respectat fără consentimentul general al claselor industriale, fiindcă oamenii cari totuși muncesc în această zi, ofensează pe ceialalți în aceeași necesitate: e admisibil și e legal, ca legea să asigure fiecărui om respectarea acestor obicei, prin faptul, că suspendează pentru o anumită zi activitatea principală industrială. Justificarea aceasta însă, basată pe interesul direct, pe care-l au ceialalți, ca fiecare singuratic să observe obiceiul, — nu se referă la ocupațiunea pe care omul și-o dă însuși, cu care omul își petrece orele libere, — și nu se referă nici cât de puțin la restrîngerea legală a petrecerilor.

Cu adevărat, că petrecerea unuia, e muncă pentru ceialalt; dar' plăcerea multora, — ca să nu-i zicem reînviorarea foloșitoare, — merită munca celor pușini, presupunând, că munca s'a ales în perfectă libertate și se poate abzieca după voe liberă.

Muncitorii eugată foarte just când zic, că: dacă ar luera ei în toate Duminicile, — ar trebui să știe prestele o muncă de șapte zile pentru o plată de șese zile; dar' câtă vreme greul muncii e suspendat, — numărul mic al celor-ce lucrează mai departe pentru plăcerea altora, primește o plată relativ mai mare. Dacă ei prefer acestei ocupații repausul, n'au decât să nu muncească. Și dacă au trebuință și de un alt mijloc, acesta încă li-s'ar pute da, în obiceiul, ca o zi oarecare din săptămână să fie considerată ca zi de sârbătoare.

Singurul motiv pentru restrîngerea petrecerilor de Dumineca ar fi neadmisibilitatea lor religioasă, un motiv legislatoric, contra căruia nu se poate protesta destul de serios. Injuriile aduse zeilor e afacerea zeilor! («Deorum injuriae Diis curae».)

Ar trebui să se dovedească atâtăiu, că societatea, sau unul dintre funcționarii ei, posedă procură (plenipotență) ce-rească, ca să pedepsească pretinsa ofensă adusă atotputerniciei, — presupunând, că în ofensa adusă nu se cuprinde cumva și o nedreptate pe seama conviețuitoarilor noștri.

Ideea, că fiecare e deobligat față de religiozitatea altuia, a fost baza tuturor persecuțiilor religioase de până acum, și ea ar justifica persecuțiile, dacă ar fi recunoscută de justă.

Cu toate că sentimentele, născută din repetatele încercări de a se împede de circularea trenurilor în zile de Dumineci, — și din rezistență, opusă deschiderii muzeelor, etc. — n'au nimic analog cu barbariile vechilor persecuții: totuși, modul de cugetare, exprimat aici, e același.

E rezoluția de a nu suferi ca alții să facă ceva ce le permite religia lor, fiindcă n'o permite religia persecutorului!

E credința, că Dumnezeu nu numai că urește fapta necredinciosului, dar' ne consideră și pe noi de vinovați, dacă-l lășăm s'o făptuiască în mod liber.

Nu pot întrelăsa, ca la aceste exemple despre mica importanță ce se dă de regulă libertății omenești, să nu-mi aduc aminte și de limbajul declaratei manifi de persecuție, usitat în presa Engletere, totdeauna când vine vorba despre curioasa apariție a Mormonismului.

Multe s'ar pute zice despre faptul neașteptat și instructiv, că o revelație, afirmativ nouă, și o religie, întemeiată pe această revelație, — produsul unei evidente înșelătorii, nespriginite nici măcar de splendoarea însușirilor extraordinare ale întemeietorului ei, — e crezută de sute de mii, și în zilele gazetelor, liniilor ferate și a firelor electrice, poate să formeze temeliele unei societăți.

Ceea-că vine însă pus aici în cumpănă este împrejurarea, că religia aceasta, ca alte religii mai bune, își are și ea martirii ei; că prorocul și întemeietorul ei a fost omorât de popor, pentru învățăturile sale; că mulți dintre credincioșii religiei acesteia și-au pierdut vieța prin aceleași volnicii legale; că aderenții ei au fost alungați cu forța din patria lor proprie, și chiar și după-aceasta găsit adăpost în mijlocul unei pustietăți îndepărtate, — s'au aflat încă destui oameni în Anglerra, cari erau de credință, că ar fi drept și just (nu însă oportun!) să se trimită o expediție în contra lor pentru a-i forța să accepte vederile altora.

Motivul principal al adversității, care rupe toate barierele toleranței religioase, contra Mormonilor, e: admisi-bilitatea poligamiei. Mohamedanilor, Indianilor, Chinezilor, însă li-se acorda poligamia! O ură neînfrînată provoacă ea — pare-se, — numai în contra oamenilor cari vorbesc englezește și aparțin unui fel de creștinism.

Nimeni nu poate avea o adversiune mai declarată, decât mine, în contra acestei instituții mormone, din mai multe motive; special însă din motivul, că ea departe de a fi sprigină de principiul libertății, nu însemnează alta decât chiar o rupere declarată dela acest principiu, — rupere, care face ca lanțurile unei jumătăți din societate să fie strânse mai bine la oală, pe când cealaltă jumătate e dispensată de reciprocitate îndatoririi.

Să nu scăpăm însă din vedere, că relațiunea aceasta se leagă din partea femelor, — cari trec de victime, — tot așa de liber ca ori-care altă formă de căsătorie. Și ori-cât de surprinzător n's'ar părè faptul acesta, el se explică

prin noțiunile și obiceiurile de rînd ale lumii, conform cărora, femeia știe că e necesară căsătoria. E ușor de înțeles dar', că multe femei prefer a fi soții într mai multe soții, decât să nu fie măritate nici-decum! Nu se cere, ca și alte țeri să recunoască această unire; sau ca din considerații față de doctrina mormonă, țările să dispenseze o parte din locuitorii lor de sarcina legilor proprii.

Când apoi disidenții țin cont de sentimentele dușmănoase ale celorlalți mai mult decât, cu drept cuvânt, s'ar pute cere; când părăsesc țările în cari învățăturile lor nu sînt acceptabile și descind într'un colț de pământ, îndepărtat, care trebuie cultivat înțai ca să poată fi locuit de ființe omenești: e greu de înțeles, după cari alte principii, decât numai după principiile tiraniei, pot fi împedecați în a trăi la oală, după legile cari lor le plac, presupunând, că nu atacă alte popoare și că acordați fiecareia retragere liberă, când nu-i mai convine modul lor de viață.

Un scriitor mai nou, — în multe privințe foarte distins, — propune, în contra acestei comunități poligamice (ca să folosim cuvintele sale proprii) nu o luptă de extirpare, ci o luptă de civilizare, pentru a pune capăt stărei de lucruri, pe care el o consideră de regres în civilizație.

Regresul îl recunoaște și eu; dar' nu știu să aibă vre-o comunitate dreptul de a impune altei comunități — civilizația!

Cată vreme jertfele unei legi rele, nu reclamă ajutorul acelei comunități, nu pot concede, că oameni cu totul nechemiați ar avea dreptul să vină și se ceară sistarea unei situații, cu care toți cei direct interesați sînt mulțumiți, simplu din motivul, că oameni, cari locuiesc la o îndepărtare de mii de mile, și cari n'au nimic a face cu ea, — găsesc că ar fi supărătoare pentru ei!... Să trimită acești oameni, dacă le place, misionari, cari să predice contrarul; să se opună cu toate mijloacele legale (întra cari însă nu poate figura suprimarea învățăturii) contra extinderii învățăturilor anoloage asupra poporului lor propriu! Cum însă civilizația a fost în stare să învingă barbaria, pe vremea când barbaria stăpânea lumea, — nu merge totuși să vii cu lamentări și cu temeri, că barbaria îngenunchiată ar pute reinvia și ar pute învinge civilizația!

O civilizație, care în modul acesta ar pute fi biruită, de un contrar, trântit la picioarele sale, — ar trebui să fie, înainte de toate, atât de depravate, încât nici preoții, nici învățătorii chemați ai ei, nici ori-cine altul, să nu mai aibă nici capacitatea, nici voința de a lupta pentru ea.

E acesta cazul? Atunci să dispară o astfel de civilizație! Cu cât mai curând, — cu atât mai bine. O astfel de civilizație nu poate decât să se cufunde tot mai mult, până-ce în cele din urmă (cum s'a întâmplat cu imperiul roman) o dărimă barbarii mai puternici, pentru-că s'o — reinvie. (Va urma).

Sinod provincial.

„Un suspin“. — Congrua. — Autonomia. — Sinod!

În 4 numeri consecutivi Unirea din Blaj a publicat remarcabili articoli sub titlul „Un suspin către ilustrii arhiepiscopului ai provinciei metropolitane gr-cat. române de Alba-Iulia—Făgăraș.

Articolii au arătat cu multă cunoștință de cauză și cu mult sentiment situația excepțional de gravă, în care se găsește biserica greco-catolică, insistând cu deosebită vervă și energie asupra chestiunii »congruei« și a autonomiei catolice, care amenință cu înghițire biserica greco-catolică română.

Ca concluziune articolul propune convocarea unui sinod provincial, menit să stabilească unitate de vederi și proceduri față cu aceste chestiuni, în toți credincioșii bisericii unite cu Roma.

Deci — așa se încheie articolul IV. — fiindu-ne lacrimile secate prin suferințele ferbinți îndurate dimpreună cu sf. maică biserica noastră, trimitem un suspin eșit din inimi iubitoare de așezămintele bisericii noastre către inimile părintești ale ilustrilor noștri arhiepiscopului provinciei noastre metropolitane gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș și-i rugăm umilit, ca pentru apărarea comorilor scumpe ale bisericii noastre să se îndure a ne conchema cât mai în grabă într'un sinod provincial.

Pentru a se vedea în ce direcțiune bate articolul reproducem următorul pasaj:

„Sîntem de acea convicție, că nu se poate presupune, să se găsească în întreagă provința metropolitană preot român, — ear' pe renegați, de cumva se află, nu-i ținem vrednicia a-i număra în rîndul clerului rom. gr-cat., — care voește a mai purta cu dignitate frumosul nume de preot român și părinte al poporului, să cuteze a primi de pîne corospunzătoare dignității și misiunii preotului român bolovanii congruei plătuite pe cătră stat; de oare-ce prin acei bolovani însuși clerul ar sinucide caracterul seu de preot român. Asemenea nu presupunem, să existe preot român gr-cat. stând pe ori-și-care treaptă ierarhică și fiind imbat din partea ispitei cu ori-ce onoruri solpicioase, că se degradeze la rolul Iudei vînzătorului și să afle de compatibil cu trecutul autonom al bisericii noastre, cu disciplina, limba și obiceiurile ei strămoșești, ca biserica noastră gr-cat. să între în organismul autonom al bisericii latine din patrie. Cine o ar face aceasta, ar înfige pumnalul deodată în sinul alor două mame, în al bisericii și în al națiunii noastre.

E cu atât mai important acest articol, că pare a fi eșit dintr'un cerc mai larg de preoți, fiind iscălit astfel: „Mai mulți preoți.“

Dar' strigăte de acestea după sinod au mai răsunit din sinul clerului unit chiar în coloanele »Unirei«. De aceea am dori ca să nu rămână și acesta un simplu strigăt ce răsună în pustiu....

ASTRA.

Convocare.

Pe toți membrii despărțământului din Beiuș al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, avem onoare a-i invita la adunarea cercuală a despărțământului, ce se va ține în Beiuș, în 8 Ianuarie 1899 c. n. d. m. la 3 ore, la casa orașului, cu programa următoare:

1. Deschiderea adunării cercuale prin directorul despărțământului.
2. Raportul general al secretarului despre activitatea despărțământului în anul 1898.
3. Raportul cassarului de pe anul 1898 și verificarea rațiociniului.
4. Stabilirea budgetului pentru trebunțele despărțământului pe anul 1899.
5. Eventuale propuneri.
6. Înscrierea membrilor noi pentru Asociațiune și încassarea taxelor de membri.
7. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual.
8. Încheierea adunării cercuale.

Seara — după ședință — va urma o cină comună în ospătăria orașe-nească.

Beiuș, 23 Decembrie 1898.

Pentru comitetul despărțământului:

Augustin Antal, directorul desp.

Nicolae Diamandi, secretarul desp.

Din Sătmâr.

— Serioase particulare. —

Portelec, la 23 Dec. n.

Prigonescu-ne zilnic!

Lovescu-ne unde sîntem mai simțitori! Și totuși Românul în timpurile din urmă a arătat fapte frumoase, ce toate are să le mulțumească numai și numai solidarității!

Noi Sătmărenii pe lângă toate că nu sîntem în preponderanță și sîntem și amestecați printre alte naționalități, cred că n'am rămas înderăt! Ca dovadă imi servesc: banca română din Seini, despărțământul »Astri« tot în Seini, petreceri de caracter național românesc șcl.

Solidaritatea Românilor sătmăreni și mai ales a acelor din cercul electoral al Andridului s'a dovedit și la alegerile municipale, când acuma-s trei ani pe lângă toate intrigile inamicilor am reușit cu un Român.

Durere, solidaritatea aceasta nu mai există între noi! Și oare cum avem să mulțumim această metamorfozare a împrejurărilor? Da! unei surprinderi neplăcute!

Dar' să revenim!

În 30 Noemvrie a. c. au fost alegerile municipale în cercul electoral Andrid, cu care ocaziune, că n'am reușit cu candidatul nostru român (Gavriil Boros) cui avem s'o mulțumim, decât dlui George Ardelean, preotul român gr-cat. din Andrid. Noi am stat bine, și conștând la dînsul ca și la un Român, eram siguri că reușim. Dar' în ziua alegerilor întrebându-l cum stau ei, mi-a răspuns brusc: »Noi avem candidatul nostru«. Și cine a fost candidatul lor? Dl Dr. Falussy Árpád, discipul de alui Polónyi Géza, kossuthist încarnat.

Și astfel d-sa cu poporeni și a ajutat inamicilor să ne majorizeze cu câteva voturi. Dle Ardelean, ne permite să-ți spunem, că d-ta, ca un preot tinăr român ai făcut o foarte rea surprindere asupra noastră. Explică-ne cum cadrează purtarea aceasta a dumitale cu caracterul unui preot român? Au nu și-ai adus aminte în momentul votării, că credincioșii d-tale cu câtă greutate îți fac prescuri românești ca să aibi un traiu mai boieresc, până-când s'ermanii de ei mîncă mîlaiu. Și încă d-ta îi duci pe căi rătăcite!

Drept ceea te rugăm ca pe viitor să ne cruți de astfel de surprinderi.

Demetriu Kóváry,

foșt medic cercual.

Chestiuni școlare.

La chestiunea »Foii Pedagogice«.

Din tractul Ciceu-Cristurului, 24 Dec. n. — Vorbă multă sărăcie. Zic numai atât: E salutară propunerea ca să ne aliem cu toții la Foia Poporului. Să nu ne facăm atăția scrupuli, să nu fie: căți oameni atăția păreri. Atunci — sigur — vom rămâne cu părerile și fără nici o foie. Apoi ce vom fi? Ceea-ce am fost. O mulțime de oameni cari ne numim »dascăli«, însă nu ne cunoaștem nici noi pe noi, dar' încă se ne cunoască alții?

Ceea-ce zice »Ghica«, că redactorii dela »Foia Poporului« nu sînt pedagogi, etc.

Despre ceea n'avem noi a ne îngrijii. Sînt destui învăț. pens. cari ar fi în stare a redacta un magazin întreg pedagogic, se pot angaja la ceea, numai noi de o am sprigină din toate puterile, nu că peste un an, doi, din lipsă de abonenți se apună, că atunci rămănem de risul lumii întregi.

Să o sprigină toți și să colaborăm la ea după puteri, atunci sigur va susta.

Aș mai avea o modestă părere: binevoiască din când în când a publica numele abonentilor din fiecare tract protopopesc din toate diecesele.

Aceasta pentru ceea: că cei abonați să provoace și admonizeze pe cei neglijenți și la timp să-i cunoască.

Știi pentru-ce o zic aceasta? Pentru-că azi călătorești zile întregi și abia dai de un învățator — ba și preoți — cari să aibă o foie la casa lui. Nu știe el mai mult decât badea Toader și badea Nicolae din satul lui.

Dacă s'ar întempla să fie de acela, cari să se excuse într'un mod sau altul, că-i sărac, că n'are, etc. Ceea nu merge, 2 fl. pe an îi poate da ori-care, chiar dacă ar avea s'ar numai de 80 — 100 fl. la an, ceea-ce acuma nu mai există.

Un învățator.

Părerea ce am publicat în ultimul număr era din Orlat. Suplinim această omisiune. Red.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

TAINELE CASTELULUI.

— Roman —

de

Charles Nodier.

(Urmare).

— Pentru această enunțaiune o răspun amicului meu mulțumită, — am scris un grabnic. — Vederea d-tale, d-na mea, trezește astfel de sentimente, pe cari prin cuvinte nici că le putem exprima. Ear' încât privește acum prezentarea dumnitale între noi, inevitabil ne-am uitat de această viziță și avurăm lipsă de câva timp, până-ce ne-am revenit în ori. Doar' și d-ta înșai știți prea bine, că nu puteam fi pregătiți la prezentarea d-tale între aceste ruine de atăta timp nelocuite. Acest loc plin de s'elbătete, această înaintată oră de noapte și această vreme neobișnuită, toate au contribuit, ca nici să nu sperăm la visita d-tale. D-ta, doamna mea, vei fi bucorosă văzută totdeauna și pretutindenea, ori-când și ori-unde vei binevoa a te prezenta; totuși noi, cari atît de mult am dori să-ți prezentăm obligatele omajii ale noastre, cu deplină stimă te rugăm, fii bună și ne spune, că de cine avem onoare?

— Numele voii se mi-l știți? — a întrebat cu vioiciune dama. — Apoi nu mi-l știți încă? Martor imi este Dumnezeu, că numai la chemarea d-voastre am venit aici.

— La chemarea noastră! — a zis Boutraix gîngăvind, și cu mîna și-a ascoperit fața.

— Așa zău, — a continuat dama, zimbînd. — Și eu foarte bine știu, ce datorințe are stăpîna casei. Eu sînt Inez de Las Sierras.

Inez de Las Sierras! — a strigat Boutraix, care mai tare se înspăimîntase de această enunțaiune, decât dacă trăsnetul ar fi isbit lângă el. — Oh, adevărurile vecinici!

Am fixat tare pe tinăra femeie, dar' în fața ei nu am aflat nimic, ce m'ar fi putut îndreptăți să presupun falsitate ori minciună din partea ei.

— Doamna mea, — am zis eu arătându-mă ceva mai liniștit, decât eram în realitate, — costumele false ce le vezi acum pe noi, ori-și-cît de puțin s'ar potrivit cu sfînța zi de astăzi, ascund sub ele astfel de bărbați, la cari frica nu află intrare. Ori-care de țiar' fi numele, și ori-ce motiv de te-âr fi îndemnat să ni-l spu, poți conta cu siguranță la ospitalitatea noastră cuviincioasă și reverențioasă. Noi îți credem bucoros, că d-ta ești inadever' Inez de Las Sierras, dacă d-ta afli plăcere în această farsă. O frumșeță atît de mare te îndreptățește doar' să personifici cu cel mai strălucit succes pe cea tinără damă, căci frumșeța poate conta la sigur, că mituște ochii. Noi însă te rugăm frumos să fii convinsă că această enunțaiune o făcărăm în din îndemn de credulitate, ci din complentanță numai.

— Departe să fie dela mine a poffi, ca d-voastră să credeți așa ceva ce vi-se pare de necrezut, — a răspuns Inez cu deplină demnităte. — Cine însă poate să mi discute dreptul, ca în casa propriilor mei străbuni să folosesc numele care de drept imi compete? Oh! — a continuat ea cu tot mai mare căldură, — eu

'mi-am plătit destul de scump prima greșală, acum am deja dreptul a crede că prin pocăința mea de până acum Dumnezeu m'a iertat de răsunarea sa. Dar' nici-când să nu-mi ierte păcatul, deși această unica speranță o mai am, și nici-când să nu mă mîntuiască de arzătoarele mele chinuri, dacă nu Inez de Las Sierras mă chiamă! Eu sînt Inez de Las Sierras, pătătoasă și nenorocita Inez! Din ce interes mi-aș fura oare nume străin, un astfel de nume, pe care atît de multe motive aş avea să-l tînuesc chiar? Și cu ce drept respingeți d-voastre destul de amara mărturisire a unei femei nenorocite, a cărei soarte nu poate să provoace altceva, decât numai compătimire?

În ochi i-s'au ivit lacrimi, ear' Sergy s'a apropiat de ea cu emoțiune, tot mai mult crescendă în timp ce Boutraix și-a plecat capul pe masă, după-ce până acum 'și-l ținușe proptit pe coate.

— Eată, domnul meu! — a zis dama, în timp ce desfăcușe de pe braț o brazletă de aur masiv și cu o disprețuitoare mișcare de mână mi-a aruncat o mie.

— Această brazletă, pe care dintele de fer al anilor a ros-o deja de jumătate, e ultimul cadou dela mama mea. În cursul vieții mele pline de rușine și miserie această unică bijuterie mi-a rămas din moștenirea dela mama. Convinge-te prin ochii proprii, ori de în adevăr Inez de Las Sierras sînt eu, ori doar' o mărșavă aventurieră, pe care originea ei infimă a aruncat-o poporului de rînd ce pe ceva marfă de jostonice plăceri.

Pe brazletă se puteau vedea foarte fin executate în email cele trei coline pe câmpul verde. Timpul pusese deja

ceață pe nobilul metal, dar' numele Inez de Las Sierras totuși putea fi cetit foarte clar.

Cu profundă închinăciune și cu mare reverență i-am restituit brazleta; sufletul fetei însă era atît de încordat, încât nici n'a observat nimic.

— Mai voiți și alte dovezi, domnii mei? — a continuat aproape aiurând. — Vesta nenorocirii mele n'a ajuns doar' până la d-voastre? Priviți aici, — adăugă ea și desfăcînd copcia hainei sale ni-a arătat, pe piept urmele ranei. — Eată aci am fost eu împunsă de pumnal!

— Ursita! ursita! — a strigat Boutraix ridicându-și capul și cu nespusă perplexitate dându-se înapoi în fotelul seu.

— Oh, bărbații! bărbații! — a zis Inez în ton de amară înfruntare. — Sînt capabili să ucidă femeia, dar' se cutremură de spaimă când ved' vre-o rană!

Inez și-a incepeiat haina și și-a ascuns pieptul din vederea lui Boutraix. În mișcările ei se reoglinea sfiială și compătimire. Agitațiunea lui Sergy se urcase la culme și eu cu mult mai tare îi apreciam sentimentele, decât să-le fi putut reproba.

S'a făcut de nou liniște, ne-am cufundat în tăcere mai lungă, mai profundă și cu mult mai tristă, decât adinea-ori. Fiecare eram ocupați cu ale sale proprii cugete. Boutraix era atît de înspăimîntat, încât nici nu mai era capabil să cugete. Sergy gusta sentimentele amorului în naștere, în obiectul căruia amor i-se realizară toate căte în nemărginita lui închipuie și-le-a visat vre-odată. Eu mă cufundasem în contemplațiuni asupra acelor sublime mistere, despre cari până acum imi formasem opiniune temerară, dar' după-cum se vede, greșită. Eram întoamii

ca figurile petrificate ale basmelor orientale, pe cari moartea le ajunge tocmai în momentul când mai cu putere svicnește în ele vieța, și fisionomia cărora vecinic sentimentele acestui moment le reoglinează. Inez trada în față cu mult mai multă viețată. Astfel îi era fața, ca-și-când inexplicabila asociere a cugetelor farmecă în ochii sufleteiși ai omului treabtoare icoane iluzionare. În fine rîzînd a întrerup tăcerea:

— Nici nu mai știu, că ce voiam să întreb. Dar' d-voastre știți doară, că m'am desvătăt de conversație cu oamenii, de când m'a ucis și m'a aruncat între morți mîna aceea, pe care eu o condusesem. Vă rog nu-mi luați în nume de rîu, că acest s'erman cap al meu, din morți reinvia, atît de uituc e. Scusați, că nu v'am redat salutul d-voastre, cu care la intrarea mea mă întimpinarați. Domnii mei, — a adăugat ea, ridicându-se cu nemărginit farmec și ridicându-și pîharul, — Inez de Las Sierras vă salută. Nobile cavalere! cerul se te ajute în toate întreprinderile d-tale! D-tale, posomorit armariu, oare-care durere tainică îți roade fireasca-ți veselie! Îți doresc, ca zile sîneșne să-ți redea voea bună! Delicatul dor al d-tale, frumosul meu aprod, dovedește că în sufletul d-tale cugete mai dulci sînt incubate! doresc din inimă curată, ca cea fericită femeie, care și-a înlînțuit sieși amorul d-tale, să răspundă la sentimentele d-tale cu amor demn de al d-tale amor, ear' dacă până acum încă nu ai iubit, îți doresc să îndrăgești cât mai curînd o astfel de femeie frumoasă, care și ea te iubește! În sănătatea d-voastră, domnii mei!

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 26 Dec. n.

DI V. A. Urechia, veneratul profesor universitar din Bucuresti a fost Mercuri seara obiectul unei calduroase manifestatii din partea tinerimei universitare din Bucuresti.

Studentii tinusera in acea seara o intrunire la sediul lor, cand delegatii dela congresul din Turin au facut o dare de seama de cele petrecute la acel congres si de modul cum au fost primii delegatii romani.

Delegatii comunicand colegilor lor cat de bine au fost primiti de barbatii de stat ai Italiei carora i-a recomandat dl Urechia, s-au decis spontan sa faca o manifestatie de simpatie dlui Urechia.

Venerabilul luptator al cauzei nationale se afla in acea seara la Ateneu si studentii afland despre aceasta i-au facut la esire ovatiuni entusiaste.

DI Urechia, adanc miscat, le-a multumit pentru aceasta neasteptata si spontanea manifestare.

AVIS. Toți membrii romani ai congregatiunii Bistrita-Nasaud, sunt rugati a se prezenta la congregatia ce se va tine in 30 Dec. 1898, la 10 ore in Bistrita, fiind obiecte de apurat. Clubul comitatens roman.

NECROLOG. Primum urmatorul anunt funebru: Directiunea cassei de economii <Olteana>, societate pe actiuni in Visstea-inferioara, aduce la trista cunoastinta, ca Ioan Oana, contabil al acestei societati, dupa scurte si amar de grele suferinte, fiind impartasit cu sft. Taine, a incetat repentin din viata Joi, in 22 Decembrie a. c., la 3 ore p. m., in al 31-lea an al vietii si al 8-lea an al casatoriei, lasand in jale pe soția veduva și doi orfani. Inmormentarea se va face in 23 Decembrie, la 9 ore a. m. in cimitiul gr.-or. din Visstea-inferioara. Fie-i memoria binecuvantata! Visstea-inferioara, in 22 Decembrie 1898.

Directiunea.

CONVOCARE. Adunarea generala ordinara a Reuniunii noastre de lectură se convoacă pe Duminecă, in 10/22 Ianuarie 1899, la 3 ore p. m. cu urmatorul program: 1. Raportul comitetului. 2. Raportul cassarului și alegerea unei comisii pentru revidarea socotelilor. 3. Alegerea comitetului. 4. Statorirea bugetului pe anul 1899. 5. Eventuale propuneri. Orșova, la 10/22 Decembrie 1898.

V. Săgărcean, v.-preș. reu.

T. Hențu, not. reu.

LA ROMA. Tinerele Alexandru Nicolescu, student in cl. VII a gimnasiului din Blaj a fost trimis din partea consistoriului metropolitan la Roma, in Colejul Urbanian, pentru a face studii filosofice și teologice.

CONFERENȚĂ, Joi in 22 l. c. dl Titu Hafeg, avocat in Lugoj, a ținut in casina română din Caransebeș o conferență despre mijloacele impiedicării crizei economice și înființarea școlii din Bârsa. Conferența a fost foarte interesantă și a fost ascultată de inteligența din Caransebeș.

RETROCEDAREA BASARABIEI. Un prea interesant proces atât ca specie juridică cât și ca chestie propriu zisă de drept, s'a înființat zilele acestea la secțiunea II-a a curții de apel din București.

PREZENȚI dl E. Eremescu, avocat și dl Danileanu, decan al consiliului de disciplină și al baroului de avocați.

DI E. Eremescu era in anul 1874 in scris in baroul districtului Ismail din Basarabia. Iată însă ce Basarabia s'a retrocedat Rusiei, d-sa a venit in țeară ocupându-se cu advocatura până in anul 1889, când, cerend transcrierea in baroul din București, dl P. Grădișteanu, decanul de atunci, a respins această transcriere sub cuvânt că Basarabia odată retrocedată Rusiei, inscrierea din baroul districtului Ismail nu are nici o valoare legală și juridică, considerată fiind ca și ori-ce inscriere dela un barou din străinătate.

IN INSTANȚĂ, apelantul invoacă prin avocatul său C. Măcescu, ca motiv de drept faptul, că atunci când s'a înscris in baroul din Ismail, Basarabia nu era încă retrocedată, făcend parte încă din Principatele-Unite, și, ca atare, e un drept câștigat și nu se mai poate opune nimic inscrierii sale. Apoi mai spune, că faptul retrocedării la 1877 a celor două districte din Basarabia, nu poate avea nici un efect retroactiv asupra inscrierii clientului său ca avocat.

ADJUTANTUL SULTANULUI IMPUȘCAT. Din Constantinopol se scrie, că zilele trecute s'a iscat o ceartă într'un local public între Hafiz-baga, ampoi al primăriei și beilul Gani, adjutantul Sultanelului. Hafiz infuriat și-a scos revolverul și l'a descărcat în Gani, care a rămas mort pe dată.

VIZITA REGELUI GRECIEI IN ROMANIA. Ziarul <Constanta> află, că e vorba ca regele George al Greciei să vină în București in cursul lunei Ianuarie viitor pentru a face o vizită curții române regale.

DI Jules Brun face actualmente un turneu de conferențe in nordul Franciei.

D-sa a ținut Sâmbăta trecută o conferență la Roubaix, un oraș care este clasificat prin importanța lui ca al 5-lea oraș al Franciei.

Titlul conferenței dlui Brun a fost: <Printre Români>.

Conferențiarul a obținut un frumos succes și zărele locale îi aduc mari elogii. In special <Journal de Roubaix> (din 18 Decembrie) face un reumat al conferenței dlui Brun și spune că auditorul l'a aplaudat mult și că expunerile ce le-a făcut au fost interesante din toate punctele de vedere.

DI Jules Brun va vorbi și la Lille săptămâna viitoare despre <România din punctul de vedere financiar, industrial și comercial>.

<Tempe din Paris se ocupă și el de Criza austro-ungară și se miră că și la Unguri a izbucnit criza, ce domina în Austria; se miră pentru că Ungurii n'au motiv a se plânge. Pe ei dualismul i-a făcut nu numai domnitori peste celelalte neamuri de sub coroana Sltului Stefan, ci și dăttori de ton în politica externă Monarchic.>

De altfel <criza liberalismului înecat până în gât în cultul intereselor materiale, de abia nu poate interesea pe noi> — zice ziarul francez <In restul articolului îl presentă pe Bánffy ca „luptând în interesul statului laic în contra dușmanilor clericali și reacționari ai aceluia“.

DI Barbu Delavrancea a adresat comitetului național studențesc din Iași o frumoasă și entusiastă scrisoare prin care îi incurajează la lupta întreprinsă în chestia Românilor subjugati, precisându-le că a doua zi de Crăciun își va desvolta conferența.

Probabil, conferența va avea loc in aula noului palat universitar.

Studentii îi pregătesc o grandioasă primire.

RĂMĂȘTELE PĂMÊNTEȘTI ale lui Columb vor sosi zilele aceste în Spania, la Cadix. Sierul va fi așteptat de ministrii și va fi primit în pământul patriei cu doliu național. Din acest prilej mai mulți au slevat chestia, că oare in sierul ce se aduce în Spania se află în adevăr resturile pămênțesti ale lui Columb? Cadavrul lui Columb a fost inmormântat mai întâiu în Valadolid, apoi dus în Sevilla, de unde a fost exhumat la 1537 și transportat la America în insula San-Domingo și așezat în biserica catedrală și de aici, la 1673 a fost dus în Havanna. Trecend prin atâtea vicisitudini, e întrebarea, zice istoricul lui Columb, Harviller, că sierul ce se aduce în Spania, cuprinde în sinul său rămășitele lui Columb sau ale altui muritor?

CUM DORM DOMNITORII. Despre munca zilnică a Domnitorilor raportează mai toate zărele; — dar <Cri de Paris> ne raportează și despre somnul domnitorilor și anume:

Francisc Iosif I., doarme in pat simplu de aramă, pe care îl poartă ori-unde merge. Se culcă seara la 10 și se scoală la 6 ore. Somnul îi este liniștit.

Wilhelm II., în pèratul Germaniei doarme in pat simplu de suboficer. La 11 se culcă, la 5 ore se scoală — ca un automat. Are somn neliniștit.

Victoria, regina Angliei se culcă la 10 ore, dar nu poate dormi decât vre-o 3 ore. Când nu doarme — lectorul de curte mereu îi cetește.

Wilhelmina a Olandei se culcă și se scoală de vreme. După sculare imediat face plimbări. Doarme in pat splendid — dar de multe-ori horcăie.

Leopold II. din Belgia lucră regulat până la 12 ore noaptea. Doarme in pat simplu.

Tarul Nicolae II., doarme puțin și neliniștit. Dormitorul e ziua-noaptea iluminat.

Umberto al Italiei doarme ca șapte, în așternut tare și fără perină.

Sultanolul Abdul Hamid are somnul lin și dulce, ca un copil.

Felix Faure, presidentul Franciei doarme neliniștit. Adese-ori tresare.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

„Albina“, revistă enciclopedică populară, apare în București în fiecare Duminecă. Abonamentul: pe an în țeară: 5 lei, pentru străinătate: 8 lei. Un număr: 15 bani. Anul II, nr. 11 din 13 Decembrie 1898 are următorul cuprins: I. N. Ciocan: Din trecut nostru. — Gr. Teodosiu: Munca sâtenilor iarna. — Dr. S. Posca: Unde duce abusul de beuturi spirituoase. — I. Căndeia: Importarea tutunului în Europa. — N. Gândeiu: Poveste. — S. Const. Horia: Varietate lucrărilor câmpenești. — Dr. I. Dimitrescu: La ce poate servi pânza de pânjen. — O. circulară. — I. C. Grădianu: Școala. — Cât cloceș paserile de curte. — Cât poartă animalele puil. — Radu: Cărbunii de pământ. — I. N. Severin: Sfaturi practice. — Școlalele din județul Bacău. Mulțumiri publice. — Informațiuni. — Or.: Intimplările săptămânei. — Remediu pentru cei-ce varsă sânge. — Știri — Bibliografie. — Adrese către redacție. — Ghicitori, între-

bări și probleme. — C. Pop-Tașcă: O dramă în fundul mării. — Mersul trenurilor. — Posta redacției. — Prețul cerealelor.

Ilustrațiuni: La țeară. — Ce mă fac acum? — Trunchiul întreg carbonizat în minele de cărbuni.

Familia. Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Abonament pe an 8 fl., pe an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei. Anul XXXIV, nr. 50 din 13 Decembrie v. are următorul cuprins: Bucuria din urmă de Simin. — Cântec, poezie, de G. Coșbuc. — Pe căile vieței, de Olga Dorina Porușiu. — Castelul de pe stâncă, poezie, de O. L. — Paștile la Constantinopol, de Iosif Vulcan. — Cugetări. — Bibliografie, de D. C. Ollănescu. — Abonament la „Familia“. — Literatură. — Ce e nou? Ilustrațiuni: Don Carlos, pretendentul tronului spaniol cu soția. — Micii ingrigitori de bolnav.

„Lupta pentru drept“ — „Scopul in drept“ de Dr. Rudolf Ihering. Cetim în „Familia“; DI Teodor V. Păcățian a avut fericita idee, a îmbogăți literatura noastră cu aceste două opuri eminente de o profundă știință juridică. Poporul nostru, care este încă prea puțin deprins pe terenul luptelor politice-sociale, va lua din aceste opuri sigur un indemn puternic la „lupta pentru drept“ o încurajare mare la vloga existenței. Limba traducțiunei nu lasă nimica de dorit și poate servi de model și învățatură. Adjustarea tehnică a cărților este eschisită. Se recomandă călduros Românilor de toata brasla. Opurile se pot procura dela „Tipografia“, soc. pe acții in Sibiu. — „Lupta pentru drept“ un fl. și „Scopul in drept“ cu 4 fl.

Viorele de iarnă această plăcută raritate a apărut tocmai acum pe câmpul — compozițiilor musicale române. Așa se întitulează o polcă mazur pentru piano, compoziție a tinereului de bună speranță Iustin Cl. Iuga din Brașov. Prețul unui exemplar e 50 cr. plus 5 cr. portul postal. Se poate procura dela librăria Ioan N. Ciureu, sau dela însuși autorul, Brașov, strada Ciocrac nr. 10.

Cetitoarele noastre pianiste se vor grăbi de sigur a-și procura aceste viorele parfumate cu mult talent de un tiner care promite.

Bibliografie.

„Liga Română“ despre „Zarand și Munții-Apuseni“.

„Liga Română“ scrie:

„Zarandul și Munții-Apuseni ai Transilvaniei“. Descriere de Silvestru Moldovan, cu 9 ilustrațiuni și oschiță. Sibiu, 1898.

DI Silvestru Moldovan este cunoscut publicului iubitor de literatură geos și etnografică, prin scrierea sa: „Țeara-Noastră“, precum și prin alte lucrări literare.

Cartea anunțată aici cuprinde pe 303 pagini o plastică și atractivă descriere a pitoreștilor Munți-Apuseni, patria Moților și țărîmul revoluțiunilor române ale lui Horia, Cloșca și Crișan, și Iancu, precum și a întinsului județ al Zarandului.

Autorul a călătorit însuși prin mai toate numeroasele regiuni și localități pe cari le descrie, așa că cetitorul se alege din această lectură nu numai cu folositoare cunoștințe de orografie, topografie și etnografie, ci și cu impresiuni de călătorie. Limba e pretutindenea o românească impecabilă, ușoară, curgătoare.

Ilustrațiunile sunt bine alese și bine executate; ele contribuiesc foarte mult a da viață scrierei.

Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante, din mai multe puncte de vedere. DI Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

NOI DIN PARTE-NE, o recomandăm cu căldură tuturor celor-ee vor se cunoașcă acea țeară, în care se petrece chestiunea națională, acea țeară, spre care mii de priviri sânt îndreptate in zăre, spre care zeci și zeci de mii de inimi românești bat cu atâta dor, cu atâta nerăbdare...

Până una alta, să o studiem serios, căci ea merită atâta atențiune din partea noastră. Ea ar merita mai mult chiar: Cetind cartea dlui Moldovan, stai și admiri mereu rara frumseță naturală a Ardealului, și te miri, că se găsec atât de puțini Români la noi, cari se înțelegă, câte plăceri și învățăminte ar

ave pentru ei câte o excursiune în acele fermecătoare regiuni locuite de frați de ai nostri.

Să sperăm, că această scriere va avea darul să îndemne pe mulți dintre noi a visita în mod sistematic mândra Transilvanie.

„Tipografia“, societ. pe acțiuni in Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Calendarul Poporului pe anul comun 1899.

Dela 1848, (din prilejul aniversarului al 50-lea). Adunarea dela Dumineca Tomei in Blaj. Andreiu Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă. Eu mîs, esc, și sînt Român, poezie de I. Darin.

Țeară fără bătrâni, poveste de V. A. Urechia.

Anecdote. Doine și icoane din lumea românească. (Limba, portul și moșia).

Doine și strigături populare: De pe Murăș; De pe Tèrnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții-Apuseni; Din Bănat; Din Țeara-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul Nostru, cronica întimplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitli:

Cauza națională, afaceri culturale, afaceri bisericești, afaceri economice, fruntași români morți, dela frați, stări grele pretutindeni, etc.

Economic: Cum s'ajungne la mai bine? — Unele reguli pentru grijirea sănătăței. — Povețe.

De ris. Tîrgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa in care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român „mărginean“ călare. 6. O Română din jurul Sibiului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrita. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinăra din Suciul-de-sus (intre Lăpuș și Cibles). 10. Un țeran român din Bănat. 11. Scenă din Seliște (l. Sibiu). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: „Bisericiuța“ (o stâncă). 15. — „Moara dracului“. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

În estan calendarul e cu o întregă coală mai voluminos decât anul trecut, estinzându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: „Tipografia“, societate pe acțiuni in Sibiu Strada Poplăcei 15.

„Naționalitatea“. Societatea noastră, „Tipografia“ a scos într'o elegantă broșură interesantă studiu de Max Nordau despre „Naționalitate“. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri limbajul frumos in care „Rosmarin“ al nostru a știut să-l îmbrace a gustat deja d' cetitorii nostri, căci in „Tribuna“ s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Această a împlinit-o „Tipografia“ când a retipărit articolul din „Tribuna“ in broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia“ societate pe acțiuni in Sibiu.

Teatru orașenesc in Sibiu.

Marți, 27 Decembrie n.

Der Pfarrer von Kirchfeld.

Piesă populară in 4 acte, de L. Anzen-gruber.

Începutul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Dec. n. 1898

Table with columns for Săminte, Soiu, Călitatea per hect., and Prețul per 100 chilogr. Includes items like Grâu, Bănățesc nou, etc.

Cursul pietii din Sibiu.

Table with columns for Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali (16 R. aur), etc.

Bursa de Budapesta.

Table with columns for Benta de aur ung., Benta ung., Impozitul câștigat, etc.

Bursa de Viena.

Table with columns for Benta de aur, Benta ung., Impozitul câștigat, etc.

Bursa de București.

Table with columns for Benta rom. per 1875, Benta română amort., Benta (Schuldverschreib), etc.

Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Drosenand.

Restaurantul „Stadtpark“.

Imi permit prin aceasta să aduc la cunoștința stimaților mei oaspeți, că în viitor pe lângă berea de Martie exportabilă a lui Dreher voi vinde zilnic și mult plăcuta

[2421] 3-3

Bere „Bock“

din bereria lui Anton Dreher din Steinbruch.

Totodată luând în considerare sărbătorile ce urmează imi iau libertatea să amintesc și să recomand excelentele și curatele mele

Vinuri de masă și dessert

ca: vin de masă de pe Târnave, Riesling curat, Kokelblümchen, Mädchentraube, Pinogris etc.

Societăților particulare le stă la dispoziție o odaie elegant aranjată cu intrare separată.

Michail Hager jun.

Doriți se cettiți

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați“

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după **oliseuri din Paris.**

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni,

Sibiu, strada Poplăcii nr. 15.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

LIMBA FLORILOR.

— De amor și amicitie. —

Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientalălor de

Un amoresat.

Acest volum, în format drăgălaș (32°) imprimat pe hârtie veșnică, în două culori, negru și albastru, elegant compactat în lux, este

cadou potrivit

pentru tinerime, mai ales pentru fetițe.

În legătură de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.

Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Un adjunct

sau practicant

care dorește să facă praxă notarială fundamentală, pe lângă condițiuni favorabile se primește dela 1 Ianuarie 1899 în cancelaria subscrișului. Aspiranții să se adreseze subscrișului.

Zlatna (Zalutna), în 25 Dec. 1898.

Cu toată stima

Iuliu V. Albini,

[2505] 1-3

notar de cerc.

La toate cele

6

trageri ale losurilor jurnaliștilor

un los costă numai

1 coroană.

Câștigul principal valorează

100.000

coroane [2477] 8-10

5 a 20.000 cor. etc. etc.

Prima tragere

IREVOCABIL

săptămăna viitoare.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“ și la Iacob L. Adler și fratele în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de **George Barițiu.**

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șase florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertată să lipsească din casa nici unui bun Român.

„Foaia Poporului“, este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipéruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, călător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul Obicelurilor țeranilor români la nuntă. de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărătnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Năstēm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Cătrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Caldărușă cu trei pictoara. Poveste francească de Eleonora Tăbușescu, după A. Genovay. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Compoșta. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peșter îndărătnic. Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Pretenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărtoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Crainului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Scărciutul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nuscul-impărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-impărăteasă și poana ei alasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazăr. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfa. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan-zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăț. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin pescarul. Poveste de Nicolae Trimbitoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragodie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl. Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățatorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De **Tormay Béla.**

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.